

gemeente
Zoetermeer

Omnibusenquête 2014 deelrapport stadsnatuur

OMNIBUSENQUETE 2014

Deelrapport: STADSNATUUR

april 2015

Analyse en rapportage:
Maken vragenlijst
In opdracht van:

Josée Boormans, afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek
Marielle Bartels, afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek
Hendrik Baas, afdeling Stedelijke ontwikkeling

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Samenvatting	5
1. Onderzoeksverantwoording	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Respons	7
1.3 Opzet rapport	7
2. Resultaten	
2.1 Ervaren Stadsnatuur in de eigen buurt	9
2.2 Waardering voor de stadsnatuur in de eigen buurt	10
2.3 Biodiversiteit	11
2.4 Leveren van een bijdrage aan de biodiversiteit	12
2.5 Westerpark	13
BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	15
BIJLAGE 2. Bevolking, steekproef en respons	17
BIJLAGE 3. Tabellen	19
BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de omnibusenquête 2014 m.b.t. het onderwerp Stadsnatuur	25

SAMENVATTING

- *Van de respondenten ervaart 84% de Stadsnatuur in de eigen buurt. Vooral respondenten uit Driemanspolder, Meerzicht-West en Meerzicht-Oost, Buytenwegh, de Leyens, Noordhove-West en Noordhove-Oost en Rokkeveen-West ervaren de Stadsnatuur in hun buurt.*
- *Van alle respondenten waardeert 92% de stadsnatuur in de eigen buurt. Dit percentage ligt hoger onder respondenten die de stadsnatuur in hun eigen buurt ervaren dan die dan niet doen.*
- *Het begrip biodiversiteit is bij 70% van de respondenten bekend. Iets meer dan één op de drie respondenten is bekend met het feit dat de gemeente Zoetermeer alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit in de stad te zorgen. In totaal is 85% van de respondenten van mening dat het van (groot) belang is dat de gemeente er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit in de stad te zorgen. Vier van de vijf respondenten wil zelf een bijdrage leveren (of levert die al) aan de biodiversiteit in Zoetermeer.*
- *De natuurtuin in het Westerpark is bij iets meer dan twee derde van de respondenten bekend. Van deze respondenten bezocht 43% de natuurtuin in het jaar voorafgaand aan het onderzoek niet. Van de overig respondenten bezochten de meesten deze natuurtuin één of twee keer in het jaar voorafgaand aan het onderzoek.*

1

Onderzoeksverantwoording

1.1 inleiding

In oktober 2014 is in Zoetermeer de jaarlijkse omnibusenquête gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Eén van deze onderwerpen in deze enquête betreft de stadsnatuur.

1.2 respons

Voor de omnibusenquête 2014 zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken van 4000 inwoners van Zoetermeer, die op 1 september 2014 18 jaar of ouder waren. Voor de personen in de steekproeven geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis voor ouderen, gevangenis, gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen. Aan de personen uit de drie steekproeven zijn verschillende enquêtes voorgelegd.

De enquêtes zijn dit jaar, in tegenstelling tot de voorgaande jaren, via de post verspreid. Om toch een gelijk aantal respondenten te krijgen is er een dubbel zo grote steekproef uit het bevolkingsbestand getrokken.

De vragen van het onderzoek zijn in de laatste week van september en de eerste drie weken van oktober 2014 aan de respondenten voorgelegd.

Bij de aanbiedingsbrief bij de enquête zat een inlogcode om de vragenlijst digitaal in te vullen. In totaal hebben 1237 een enquête ingevuld.

Het onderwerp stadsnatuur is door 1220 personen ingevuld waarvan 364 personen een digitale vragenlijst invulden en 856 personen een papieren vragenlijst.

Eigen aan steekproefonderzoek is dat de uitkomsten een schatting geven van de werkelijkheid. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid rondom de onderzoeksuitkomsten.

1.3 Opzet rapport

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek beschreven.

In bijlage 2 worden kenmerken van de respons (geslacht, leeftijd) vergeleken met gegevens uit het bevolkingsbestand. In bijlage 3 is een aantal tabellen te vinden die met de toelichting op de zogenaamde "open" vragen. De vragen waarop de rapportage is gebaseerd staan in bijlage 4.

2

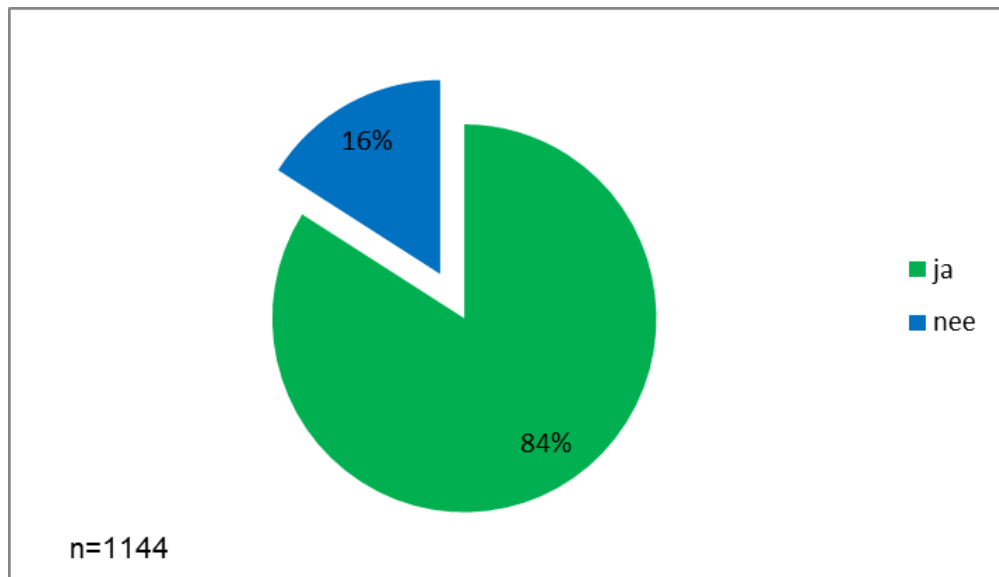
STADSNATUUR

2.1 Ervaren stadsnatuur in de eigen buurt

Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan. Deze planten en dieren maken gebruik van de mogelijkheden die de stad biedt, zoals parken, groenstroken, tuinen, gazons, muren, daken en watergangen, maar ook puinstortplaatsen, braakliggende terreinen en composthopen.

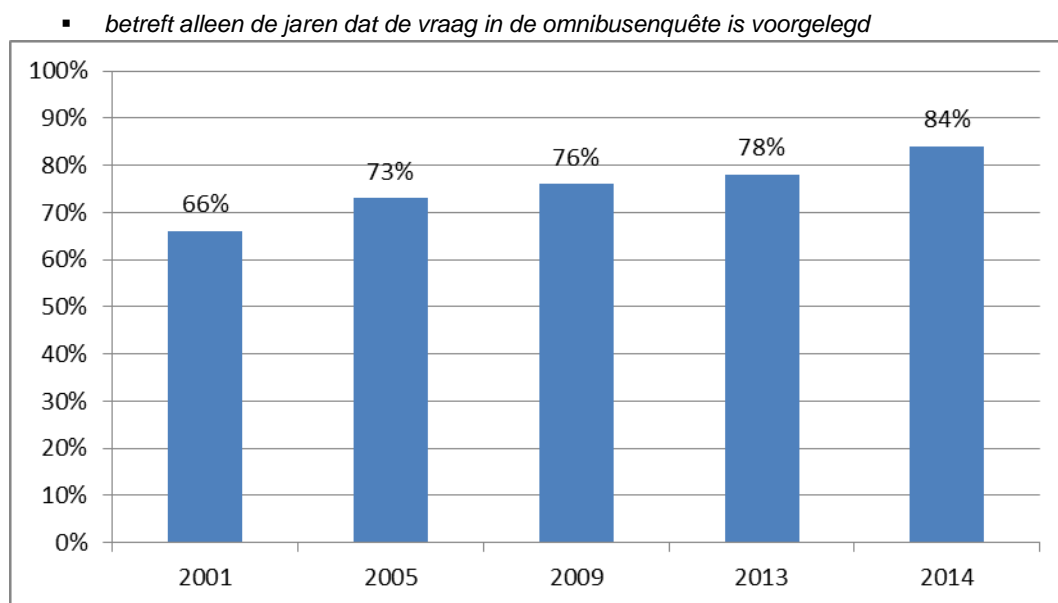
Aan de respondenten is gevraagd of ze in hun eigen buurt de stadsnatuur ervaren. Van de 1220 respondenten uit het onderzoek hebben 76 respondenten deze vraag niet ingevuld. Van de overige 1144 respondenten ervaart 84% de stadsnatuur (zoals hierboven beschreven) in de eigen buurt en 16% niet.

Grafiek 1. % respondenten dat al of niet de Stadsnatuur in de eigen buurt ervaart

Ook in eerdere omnibusenquêtes is deze vraag voorgelegd aan de respondenten. In de volgende grafiek staat een overzicht in de tijd. Ten opzichte van 2013 is er sprake van een significante stijging van het aantal respondenten dat de stadsnatuur in de eigen buurt ervaart (zie tabel 1 in bijlage 3).

Grafiek 2. Aantal en percentage respondenten dat de stadsnatuur in de eigen buurt ervaart (1998-2014)

Een uitsplitsing naar buurt laat zien dat respondenten uit de buurten Driemanspolder, Meerzicht-West en Meerzicht-Oost, Buytenwegh, de Leyens, Noordhove-West en Noordhove-Oost en Rokkeveen-West meer gemiddeld in Zoetermeer het geval is de stadsnatuur in hun eigen buurt ervaren.

Stadscentrum en Oosterheem zuid-west laten de laagste score zien met relatief de minste respondenten die de stadsnatuur in de eigen buurt ervaren.

Tabel 1. Het ervaren van de stadsnatuur in de eigen buurt in %

Buurt waar men woont	Ervaart u de Stadsnatuur in de eigen buurt?		
	Ja	Nee	Totaal
Dorp	79,2%	20,8%	100% (n=48)
Stadscentrum	75,0%	25,0%	100% (n=40)
Palenstein	83,7%	16,3%	100% (n=43)
Driemanspolder	86,9%	13,1%	100% (n=61)
Meerzicht-West	91,9%	8,1%	100% (n=86)
Meerzicht-Oost	88,0%	12,0%	100% (n=50)
Buytenwegh	86,2%	13,8%	100% (n= 87)
de Leyens	89,3%	10,7%	100% (n=103)
Seghwaert-zw	81,2%	18,8%	100% (n=69)
Seghwaert-no	80,2%	19,8%	100% (n=81)
Noordhove-West	89,3%	10,7%	100% (n=28)
Noordhove-Oost	93,2%	6,8%	100% (n=44)
Rokkeveen-West	87,7%	12,3%	100% (n=81)
Rokkeveen-Oost	83,7%	16,3%	100% (n=123)
Oosterheem-zw	73,7%	26,3%	100% (n=38)
Oosterheem-no	79,6%	20,4%	100% (n=108)
Overig	81,5%	18,5%	100% (n=54)
Totaal	84,4%	16,6%	100% (n=1144)

2.2 Waardering voor de stadsnatuur in de eigen buurt

Van de respondenten zegt 92% de stadsnatuur in de eigen buurt te waarderen. Bijna 8% waardeert de stadsnatuur in de eigen buurt niet.

Uit de volgende tabel komt naar voren dat relatief meer respondenten die de stadsnatuur in hun eigen buurt ervaren (n=1126) de stadsnatuur waarderen dan respondenten die de stadsnatuur niet ervaren in hun buurt.

Zo zegt 98% van de respondenten die de stadsnatuur in hun eigen buurt ervaren de stadsnatuur te waarderen. Van de respondenten die de stadsnatuur niet ervaren in hun eigen buurt zegt 58% de stadsnatuur in de eigen buurt te waarderen.

Tabel 2. Verband tussen het ervaren van de stadsnatuur in de eigen buurt en de waardering voor deze stadsnatuur

Ervaart u de stadsnatuur in uw eigen buurt?	Waardeert u de stadsnatuur in uw eigen buurt?		
	Ja	Nee	Totaal
Ja	97,9%	2,1%	100,0%
Nee	57,7%	42,3%	100,0%
Totaal	92,1%	7,9%	100,0% (n=1126)

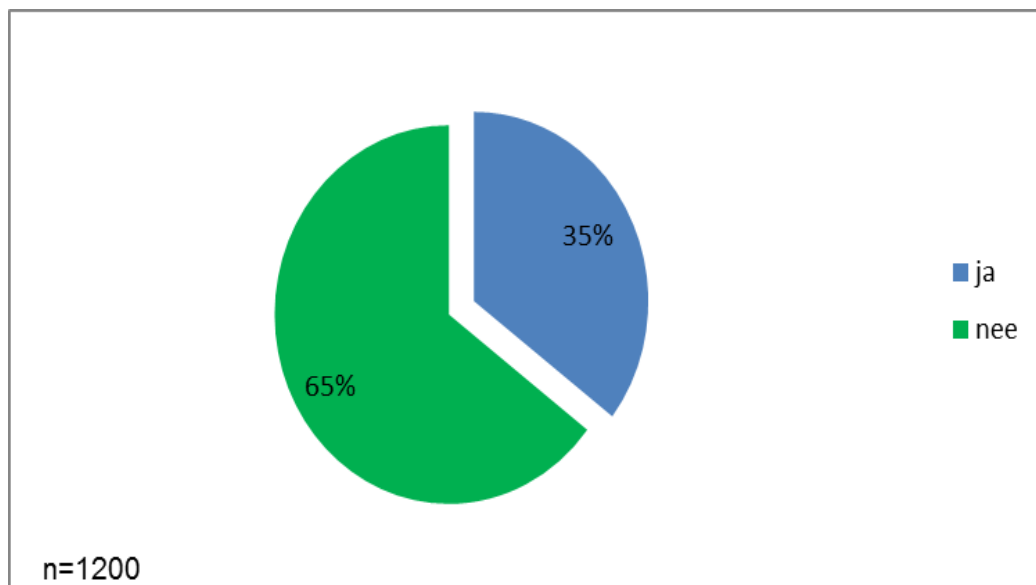
2.3 Biodiversiteit

Voor een gezonde woonomgeving is het van belang dat er voldoende verschillende planten en dieren leven. Verschillende planten en dieren zorgen voor het vasthouden en zuiveren van water, het leveren van zuurstof, het tegengaan van (insecten)plagen, plantenziektes etc. De gemeente Zoetermeer doet er van alles aan om ervoor te zorgen dat er voldoende verschillende planten en dieren (biodiversiteit) in de woonomgeving van de inwoners leven.

Het begrip biodiversiteit blijkt bij 70% van de respondenten (n=1204) bekend te zijn. In totaal kent 30% van de respondenten dit begrip niet.

Aan alle respondenten is vervolgens gevraagd of ze er van op de hoogte te zijn dat de gemeente Zoetermeer er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen. Van de 1200 respondenten die de vraag beantwoord hebben, zegt 35% hiervan op de hoogte te zijn. Bijna twee derde van hen (65%) was hier niet van op de hoogte.

Grafiek 3. Percentage respondenten dat er al of niet van op de hoogte was dat de gemeente er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen

Van degenen die het begrip biodiversiteit kennen, was 48% er van op de hoogte dat de gemeente er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen. Van degenen die het begrip niet kennen is dat slechts 6%.

Aan alle respondenten is vervolgens gevraagd hoe belangrijk ze het vinden dat de gemeente er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen. Uit de resultaten blijkt dat 44% dat van groot belang vindt en 41% van belang. Eén op de tien respondenten heeft er geen mening over. In totaal geeft 4% aan dit van weinig of geen belang te vinden.

Tabel 3. Mate van belang dat men er aan hecht dat de gemeente Zoetermeer er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen

Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente Zoetermeer er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen?	aantal	in % van belang
van groot belang	531	43,5%
van belang	497	41,2%
van weinig belang	37	3,1%
van geen belang	13	1,1%
geen mening	127	10,5%
Subtotaal	1205	100,0%
Geen antwoord	15	
Totaal	1220	

2.4 Leveren van een bijdrage aan de biodiversiteit

De hulp van inwoners is essentieel voor het in stand houden van de biodiversiteit in de stad. Inwoners kunnen hierbij helpen door bijvoorbeeld groen rond, op en aan de woning te planten en nestgelegenheid te creëren.

Aan alle respondenten is gevraagd of ze bereid zijn een bijdrage te leveren aan de diversiteit van in het wild leverende planten- en diersoorten in de stad. Dit kunnen ze doen door hun tuin, balkon (eventuele muren en dak) zo groen mogelijk in te richten.

Uit tabel 3 blijkt dat 63% van de respondenten al aangeeft dit te doen. Daarnaast zegt 8% van plan zijn dit te doen. Daarnaast zou 11% dit wel willen doen maar geeft aan daarbij wel enig advies bij nodig te hebben. In totaal zijn vier van de vijf respondenten dus bereid (eventueel) een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit in de stad. Eén op de vijf respondenten geeft aan niet bereid te zijn een bijdrage te leveren. Dit kan om verschillende redenen zijn. In bijlage 3 tabel 2 staat een overzicht van de genoemde redenen.

Ook in 2013 is aan de respondenten gevraagd of ze eventueel bereid zijn om een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit in de stad. Het resultaat van 2014 komt overeen met dat uit 2013. Ook in 2013 waren vier van de vijf respondenten bereid (eventueel) een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit in de stad.

Tabel 4. Aantal en percentage respondenten dat al of niet bereid is een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit van in het wild leverende planten- en diersoorten in de stad door hun tuin of balkon (eventuele muren en dak) zo groen mogelijk in te richten

Bereidheid een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit in de stad?	2013		2014	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
Ja, dat doe ik al	727	60,1%	739	62,6%
Ja, dat ga ik in de toekomst doen	114	9,4%	88	7,5%
Ja, maar ik heb daarbij wel advies nodig	122	10,1%	130	11,0%
Nee, want... (zie bijlage 3 tabel 1)	247	20,4%	224	19,0%
Subtotaal	1210	100,0%	1181	100,0%
Geen antwoord	32		39	
Totaal	1242		1220	

2.5 Westerpark

In het Westerpark is een natuurtuin aanwezig. Iets meer dan twee derde van de respondenten zegt de natuurtuin in het Westerpark te kennen. Eén op de drie respondenten kent deze natuurtuin niet.

Tabel 5. Aantal en percentage respondenten dat de natuurtuin in het Westerpark kent

Kent u de natuurtuin in het Westerpark?	Aantal	In % van het totaal
Ja	813	67,2%
Nee	397	32,8%
Subtotaal	1210	100,0%
Geen antwoord	10	
Totaal	1220	

Het Westerpark grenst aan Meerzicht-West. Van de respondenten uit Meerzicht West zegt 90% de natuurtuin te kennen. Het minst bekend is de natuurtuin onder respondenten uit Palenstein. In bijlage 3 tabel 3 staat een overzicht van de bekendheid van de natuurtuin in alle buurten.

Aan alle respondenten die de natuurtuin in het Westerpark kennen, zegt 43% de natuurtuin nog geen enkele keer bezocht te hebben. Daarnaast zegt 40% de natuurtuin in het afgelopen jaar (het jaar voorafgaand aan het onderzoek) één tot twee keer bezocht te hebben. In totaal bezocht 14% van de respondenten de natuurtuin minimaal één keer per kwartaal of vaker.

Tabel 5. Frequentie bezoek aan de natuurtuin in het Westerpark in het afgelopen jaar (= jaar voorafgaand aan het onderzoek)

Frequentie bezoek	Aantal	In % van het totaal
Geen enkele keer	377	43,3%
Eén tot twee keer per jaar	350	40,2%
Eén tot twee keer per kwartaal	77	8,9%
Eén tot twee keer per maand	31	3,6%
Eén keer per week of vaker	14	1,6%
Weet niet	21	2,4%
Subtotaal	870	100,0%
Geen antwoord		
Totaal		

Aan het einde van de vragen over de stadsnatuur konden de respondenten die de natuurtuin kennen nog aangeven of ze suggesties hadden voor verbetering van de natuurtuin in het Westerpark. In bijlage 3 tabel 4 staat een overzicht van hun antwoorden.

BIJLAGE 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 1.220 respondenten uit de omnibusenquête die vragen hebben ingevuld over de stadsnatuur of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18 plussers kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 1.220 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeesters van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,4% en de 32,6%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18 plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1.100	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0
1.220	1,7	2,2	2,6	2,	2,8

BIJLAGE 2. Bevolking, steekproef en respons

In de twee onderstaande tabellen worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *sekse* en *leeftijd*.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2014);
- de personen in de steekproef (per 1-1-2014);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht en leeftijd, in % van:

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Personen in de steekproef	Respondenten
Man 18 < 30 jr	9,6%	9,4%	3,2%
Vrouw 18 < 30 jr	9,3%	9,0%	5,1%
Man 30 < 40 jr	7,4%	7,8%	4,9%
Vrouw 30 < 40 jr	7,8%	7,0%	5,3%
Man 40 < 50 jr	8,5%	8,3%	6,9%
Vrouw 40 < 50 jr	9,5%	9,4%	8,7%
Man 50 < 60 jr	9,6%	9,6%	9,5%
Vrouw 50 < 60 jr	10,3%	10,2%	12,2%
Man 60-70 jr	8,2%	7,9%	12,1%
Vrouw 60-70 jr	8,0%	8,8%	14,0%
Man 70+	5,2%	5,8%	9,2%
Vrouw 70+	6,9%	7,0%	8,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal	97.615	4.000	1.172

* 48 van de 1.220 respondenten uit 2014 hebben hun geslacht en/of leeftijd niet opgegeven

BIJLAGE 3. Tabellen

Tabel 1. Ervaren stadsnatuur in de eigen buurt in 2013 en 2014, in aantal en in % van het totaal

	2013		2014	
	aantal	In % van het totaal	aantal	in % van het totaal
Ervaart u de stadsnatuur in uw eigen buurt?				
Ja	964	78,1%	966	84,4%
Nee	270	21,9%	178	15,6%
Subtotaal	1234	100,0%	1144	100,0%
Geen antwoord	8		76	
Totaal	1242		1220	

Tabel 2. Genoemde redenen om *geen* bijdrage te leveren aan de diversiteit van de in het wild levende planten- en diersoorten in de stad

- 86 jaar
- Als ik zie hoe Hoek Hoveniers het groen in de buurt "onderhoudt" (zeg maar gerust: molt) heeft het geen zin om er energie in te steken om er iets moois van te maken.
- Ben geen voorstander van.
- Ben niet meer zo goed in staat om de tuin groen te houden. Ik heb wel kruiden en vaste planten in de tuin.
- Ben niet mobiel genoeg.
- Ben te druk als alleenstaande, werkende moeder.
- Ben visueel gehandicapt.
- Ben zeer regelmatig op reis
- Betaal al genoeg
- Betaal belasting.
- Bij mijn huis Peulenakker 11 staat het veel te vol met bomen
- Daar voel ik niets voor.
- Daarin speelt onze leeftijd een grote rol
- Dat laat ik aan de jongeren over
- Dat laat onze tuin niet toe.
- dat was toch een taak van de gemeente las ik net?
- De bomen in m'n straat irriteert me mateloos.
- de lichamelijke toestand laat dit niet meer toe
- De stadsnatuur "verwoekert en looppaden en stoepen omdat het niet juist wordt onderhouden
- Dit is niet mogelijk waar ik woon
- Eigen tuin
- Er zijn al genoeg wespen buiten die hoef ik niet op het balkon.
- Etage woning, 1 hoog
- Div. wilde planten geven overlast bereklauw bv

- Door minimalistische tuintjes op Vinex locaties in Zoetermeer kun je van burgers niet verwachten dat daar een diversiteit van levende planten- en diersoorten ontstaan. Hoe meer ruimte in en rondom woningen er is, hoe meer biodiversiteit mogelijk is. Mijn mening is dat dit uiteindelijk de keuze van de gemeente is om het wel of niet te stimuleren door, samen met projectontwikkelaars, bijvoorbeeld de grondprijs lager te houden, zodat de groenvoorziening op privé gronden de kans krijgt.
- Geld ontbreekt.
- Geen behoefte aan
- Geen behoefte.
- Geen belangstelling (2x genoemd)
- Geen commentaar.
- Geen geld ervoor
- Geen genoeg middelen
- Geen groene vingers.
- Geen mening
- Geen ruimte.
- geen tijd (4x genoemd)
- Geen tijd daarvoor, ik ben geen tuinmens en ik zet geen planten of groen op mijn balkon
- Geen tijd voor onderhoud/tuinieren
- Geen tijd voor, en heb totaal geen groene vingers
- Geen tijd voor.
- Geen tuin
- Geen zin in
- Geen zin in al die onderhoud en rompslomp
- Geen zin in onderhoud
- Geen zin.
- Gezien mijn leeftijd laat ik dat graag aan anderen over.
- Heb al onkruid genoeg in de tuin.
- Heb er geen tijd voor.
- Heb het momenteel te druk
- Heb weinig tijd daarvoor
- Het heeft onderhoud nodig, wat bij lange afwezigheid een probleem is.
- Ik ben 18
- Ik ben 85. Zie en hoor slecht en ben zonder begeleiding niet mobiel.
- Ik ben 89 jaar en zeer slecht ter been.
- Ik ben allerlei voor bomen zoals Hazelaar en berken, populier en plataan die eigenlijk het niets ander uit de woonomgeving moeten verdwijnen. Al is het meer
- Ik ben een student zonder inkomen
- Ik ben er fysiek net toe in staat heb een beperking
- Ik ben gehandicapt.
- Ik ben hartpatiënt
- Ik ben helaas lichamelijk niet in staat hieraan mee te werken.
- Ik ben invalide (2x genoemd)
- Ik ben pas 19 jaar oud.

- Ik ben te oud.
- Ik ben ziek (2x genoemd)
- Ik beperk het tot eigen tuin
- Ik blijf vaak binnen
- Ik doe met andere maatschappij
- Ik heb alleen een balkon: het ontbreekt mij aan tijd om het balkon van plantenbakken te voorzien.
- ik heb een balkon en woon op 11 hoog
- Ik heb een hekel aan klimop en ik heb al genoeg spinnen, vliegjes en zelfs een muis in huis. Daardoor zou het alleen maar erger worden.
- Ik heb een hekel aan tuinieren
- Ik heb geen balkon/tuin/dak
- Ik heb geen eigen woning.
- Ik heb geen tuin.
- Ik heb op mijn balkon praktisch nooit zon. Dus heb ik er maar enkel planten
- Ik heb teveel last van artrose
- Ik heb tuinen maar die hou ik bij. Het hoeft geen wildgroei van wild levende planten (of wel onkruid) te worden
- Ik hou niet van planten.
- Ik hou van een onderhoudsvriendelijke strakke tuin.
- Ik kan het niet goed onderhouden
- Ik kan het niet onderhouden
- Ik kan niet
- Ik kan niet meer in Zoetermeer blijven wonen
- Ik laat me dat niet opdringen / voorschrijven.
- ik maak liever zelf uit hoe ik het doe en daarbij kies ik voor onderhoudsarm dus met juist minder groen.
- Ik studeer ICT
- Ik vind het niet zo prettig om bijv. bijen in de tuin te hebben.
- Ik wantrouw de gemeente i.v.m. plan voor bomenkap! En loop van struikgewas.
- Ik weet niet of ik voldoende aandacht en tijd ervoor kan geven.
- Ik wil het heel graag maar heb er het geld niet voor.
- Ik woon in een flat en hou planten helaas niet lang in leven.
- Ik woon in een flat.
- Ik woon in een flat(heb wel een plantjes buiten staan).
- Ik woon op 4de etage.
- Ik woon op 5 hoog
- Ik zie dit zeer zeker niet als mijn plicht, taak of verantwoordelijkheid.
- Ik zit in een rolstoel dus kan nergens bij.
- Ik zou het zelf niet schoon kunnen houden.
- Ik zou hier dolgraag aan mee willen werken, maar heb door het in de schuldhulpsanering zitten niet de financiële middelen.
- Is zelf hulp behoevend, minimum inkomen.
- Kan dat niet vanwege mijn leeftijd.
- Leeftijd 80 jaar
- Leidt tot verloedering.

- men moet vrij zijn in de keuze hoe met het eigendom om te gaan.
- Mijn gezondheid laat dat niet toe.
- mijn leeftijd speelt daarbij een rol.
- Mijn vrouw dit alleen.
- Momenteel te duur later wel
- Niet echt plek voor voortuin wel.
- Niet op dit moment, met een jong gezin, drukke baan enz. wel over jaar of 5.
- Nog geen behoefte aan
- Onderhoud
- Onzin
- Onzinnig en geld verslindend
- Op dit moment woon ik 1 hoog en heb een klein balkon dus niet relevant.
- Op mijn balkon waait alles weg, zelfs duiven
- Planten in de tuin wil ik gaan doen
- Sinds we een balkon hebben, willen we zo veel mogelijk "leefruimte" op balkon hebben (kleinere platen).
- Te kleine tuin c.q. balkon
- Te kleine tuin dus geen ruimte
- Te oud
- Te veel onderhoud
- Te weinig tijd
- Van appartement bewoonster, geen tuin of iets dergelijks.
- Vanwege mijn leeftijd
- Veel groen is goed maar niet alles hoeft groen
- Voldoende tuin ruimte.
- Want dit wordt in het algemeen slecht onderhouden
- We betalen reeds genoeg belasting.
- We hebben geen tuin maar we doen wel mee aan natuurmonumenten en doen aldaar vrijwilligers werk.
- We hebben geen tuin en balkon
- We hebben pas een volkstuin
- Weet niet wat het is
- Wegens gevorderde leeftijd
- Weinig tijd voor onderhoud
- Wij werven freetime; doen onze tuin, maar wel zo praktisch mogelijk.
- Woon 18e etage
- Woon in een flat dus heeft geen zin.
- Woon in een flat van de corporatie en mogen niets ophangen.
- Woon in een flat.
- Woon in flat.
- Woon op etage.
- Woont in een flat.
- Wordt al door andere bewoners gedaan
- Zelf heb ik geen ruimte

Tabel 3. Bekendheid van de natuurtuin in het Westerpark naar woonbuurt van de respondent

Woonbuurt van de respondent	Kent u de natuurtuin in het Westerpark?		
	ja	nee	totaal
Dorp	67,9%	32,1%	100% (n= 53)
Stadscentrum	63,4%	36,6%	100% (n= 41)
Palenstein	46,7%	53,3%	100% (n= 45)
Driemanspolder	75,4%	24,6%	100% (n= 61)
Meerzicht-West	90,2%	9,8%	100% (n= 92)
Meerzicht-Oost	71,7%	28,3%	100% (n= 53)
Buytenwegh	67,4%	32,6%	100% (n= 95)
de Leyens	67,9%	32,1%	100% (n=112)
Seghwaert-zuid west	68,6%	31,4%	100% (n= 70)
Seghwaert-noord oost	57,0%	43,0%	100% (n= 86)
Noordhove-West	58,6%	41,4%	100% (n= 29)
Noordhove-Oost	51,1%	48,9%	100% (n= 45)
Rokkeveen-West	63,1%	36,9%	100% (n= 84)
Rokkeveen-Oost	63,1%	36,9%	100% (n=130)
Oosterheem zuid west	84,2%	15,8%	100% (n= 38)
Oosterheem noord oost	65,5%	34,5%	100% (n=116)

Tabel 4. Suggesties ter verbetering van de natuurtuin in het Westerpark

- Aanleg voor ruitpaden
- Als het mogelijk is het gebied uitbreiding het is prachtig aangelegd.
- Beetje onkruid wieden op de paden
- Betere Bewegwijzering.
- Bewegwijzering kan beter.
- Bewegwijzering verbeteren.
- Controle op loslopende honden en kinderen.
- Dit jaar niet geweest door dat de tuin gesnoeid was. En wij nu honden hebben.
- Er mag meer van dit soort natuurtuinen komen.
- Er zou veel meer reclame voor moeten zijn.
- FITNESS INSTRUMENTEN IN DE PARKEN SPOORT AAN TOT MEER SPORT IN DE PARKEN. DUS GRAAG FITNESS INSTRUMENTEN OOK IN NOORD AA.DAAR WORDT VAAK EN VEEL HARDGELOPEN.
- Gratis speeltuin a.u.b. - Meer plek voor BBQ. Parkje met bloemen (bijv. Rosarium)
- Heel goed verbetering.
- Hekken weghalen zodat het op natuur lijkt en niet op iemands tuin.
- Het is er ruim en rustig heel fijn.
- Het was misschien aardig om meer informatie te bieden over relatie tussen flora en fauna in de tuin (en het park) met zowel waterkwaliteit als grondwaterpeil.
- het westerpark deskundig snoeien en verzorgen. Dus niet met de botte bijl. Park is heel mooi + natuurtuin.
- Het zal leuk zijn als er een plek was om water te drinken
- Hoef niks veranderen
- Hond uitlaat stukken
- Houden zo, eventueel uitbreiden in oppervlakte.

- Houden zo!
- Ik ben niet meer in staat deze dringen te ondernemen
- Ik hoop alleen dat het blijft bestaan vind het prachtig daar alleen helaas zie je s' ochtends vroeg vaak lege flessen liggen heel jammer dat mensen daar zo mee om gaan tuinders zijn altijd druk bezig.
- Is prachtige plek, zo in stand houden is prima. Uitbreiden is natuurlijk nog mooier.
- kiezelstenen weg bij het hondenstrand, pijnlijk voor veel hondenpoten.
- Klein theehuisje openen met biologische producten.
- Leave platans alife
- Leuk dat er natuur gebieden zijn
- Leuk.
- Meer plekken creëerden waar je kunt zitten (in of in buurt westerpark) tuin verder is natuurtuin fijne plek!
- Meer reclame
- Misschien nog groter maken.
- Mooi zoals het nu is
- Mooi, moet er snel weer een keer heen.
- Parkeermogelijkheid is beperkt
- Prachtig stukje natuur. Ik zie het graag zo natuurlijk mogelijk zonder al te veel ingrijpen van de mens. Erg fijn ook dat deze een aantal maanden gesloten is eb dat honden verboden zijn.
- Prima we vinden het geweldig
- Stop het bouwen in het Buytenpark (Snowworld-Volksthuinten).
- Toegankelijkheid voor Rollators en Rolstoelen kan verbeterd worden
- Uitbreiding.
- Verzoek wel een hond vriendelijk bodembedekker op het hondenstrand in 't Westerpark, daar liggen nu grote kiezels/ zeer hond onvriendelijk!!
- Vlonders beter onderhouden en meer snoeien.
- Voldoende
- Vooral zo laten als dat het is
- Voorlopig geen suggesties voor verbetering Westerpark.
- Vroeger wandelden we hier vaak, maar helaas gaat dat niet meer.
- Vroeger wel enkele keren de Natuurtuin bezocht.
- Wat meer leuke activiteiten organiseren
- Wegbewijzing aanbrengen.

BIJLAGE 4. Selectie van de vragen uit de omnibusenquête 2014 m.b.t. het onderwerp stadsnatuur

STADSNATUUR

64. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten- en dierenleven in de stad verstaan. Deze planten en dieren maken gebruik van de mogelijkheden die de stad biedt, zoals parken, groenstroken, tuinen, gazons, muren, daken en watergangen, maar ook puinstortplaatsen, braakliggende terreinen en composthopen.
- Ervaart u deze stadsnatuur in uw eigen buurt?**
1. ja
 2. nee
65. **Waardeert u de stadsnatuur in uw eigen buurt?**
1. ja
 2. nee
66. Voor een gezonde woonomgeving is het van belang dat er voldoende verschillende planten en dieren leven. Verschillende planten en dieren zorgen voor het vasthouden en zuiveren van water, het leveren van zuurstof, het tegengaan van (insecten)plagen, plantenziektes etc. De gemeente doet er alles aan om ervoor te zorgen dat er voldoende verschillende planten en dieren (biodiversiteit) in onze woonomgeving leven.
- Kende u het begrip biodiversiteit?**
1. ja
 2. nee
67. **Was u ervan op de hoogte dat de gemeente er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen?**
1. ja
 2. nee
68. **Kunt u aangeven hoe belangrijk u het vindt dat de gemeente Zoetermeer er alles aan doet om voor voldoende biodiversiteit te zorgen?**
1. van groot belang
 2. van belang
 3. van weinig belang
 4. van geen belang
 5. geen mening

69. De hulp van burgers is essentieel voor het in stand houden van de biodiversiteit. Zij kunnen helpen door bijvoorbeeld groen rond, op en aan de woning te planten en nestgelegenheid te creëren.

Bent u bereid een bijdrage te leveren aan de diversiteit van in het wild levende planten- en diersoorten in de stad, door uw tuin, balkon (evt. muren en dak) zo groen mogelijk in te richten?

1. ja, dit doe ik al
2. ja, dit ga ik in de toekomst doen
3. ja, maar ik heb daarbij wel advies nodig
4. nee, want

70. **Kent u de natuurtuin in het Westerpark?**

1. ja
2. nee → ga naar vraag 73

71. **Hoe vaak heeft u in het afgelopen jaar een bezoek gebracht aan de natuurtuin in het Westerpark?**

1. geen enkele keer
2. één tot twee keer per jaar
3. één tot twee keer per kwartaal
4. één tot twee keer per maand
5. één keer per week of vaker
6. weet niet

72. **Ruimte voor suggesties voor verbetering van de natuurtuin in het Westerpark.**